

Suvremeni mediji i jezične norme

Mikulan, Saša

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:142:670317>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-10**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet Osijek

Preddiplomski studij hrvatskog jezika i književnosti i engleskog jezika i
književnosti

Saša Mikulan

Suvremeni mediji i jezična norma

Završni rad

Mentorica: doc. dr. sc. Ana Mikić Čolić

Osijek, 2020.

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku
Filozofski fakultet Osijek
Odsjek za hrvatski jezik i književnost
Studij hrvatskog jezika i književnosti i engleskog jezika i književnosti

Saša Mikulan
Suvremeni mediji i jezična norma
Završni rad

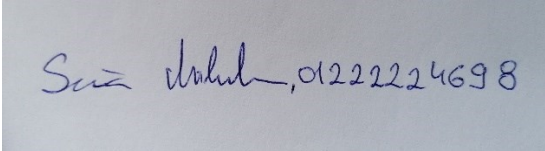
Humanističke znanosti, filologija, kroatistika

Mentorica: doc. dr. sc. Ana Mikić Čolić

Osijek, 2020.

IZJAVA

Izjavljujem s punom materijalnom i moralnom odgovornošću da sam ovaj rad samostalno napravila te da u njemu nema kopiranih ili prepisanih dijelova teksta tuđih radova, a da nisu označeni kao citati s napisanim izvorom odakle su preneseni. Svojim vlastoručnim potpisom potvrđujem da sam suglasna da Filozofski fakultet Osijek trajno pohrani i javno objavi ovaj moj rad u internetskoj bazi završnih i diplomskih radova knjižnice Filozofskog fakulteta Osijek, knjižnice Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Suzi Dabul, 01222224698

U Osijeku 14. rujna 2020.

Sažetak

Završni se rad bavi istraživanjem odnosa suvremenih medija i jezične norme. U uvodu rada raspravlja se o suvremenim medijima i jezičnoj normi. Navodi se metodologija kojom je rad pisan kao i osnovne jedinice normativne stručne literature korištene u radu. U glavnom se dijelu rada analiziraju jezične pogreške pronađene u člancima na informativnim portalima na hrvatskom jeziku. U obzir su uzeti članci pisani publicističkim novinskim stilom, dakle kolumne, dnevnici i slično ne ulaze u korpus istraživanja. U radu se zatim raspravlja o utjecaju društvenih mreža na educiranje njihovih korisnika o jeziku i o utjecaju društvenih mreža na jezik. Nadalje, raspravlja se o razlozima za trenutačno stanje odnosa suvremenih medija i jezične norme, te se propitkuje uloga brzine i lektora u oblikovanju tih odnosa. Zaključak zaokružuje rad ponavljajući motivaciju i metodologiju rada, te pruža kratki pregled tipova pogrešaka koje su analizirane u glavnom dijelu rada. Motivacija za pisanje rada bila je prezasićenost suvremenog medijskog prostora člancima prepunima pogrešaka.

Ključne riječi: suvremeni mediji, jezična norma, informativni portali, pravopis, gramatika

1. Suvremeni mediji

Razvojem moderne tehnologije, razvijali su se svi aspekti čovjekova života, pa je tako i potreba za informiranjem i zabavom pronašla nove medije kojima dolazi do čovjeka. Novine, radio i televiziju zamijenio je Internet, odnosno mnogi portali i mrežne stranice koje čitatelju donose vijesti i zabavu sa svih strana svijeta u samo nekoliko sekundi. Današnjem je čovjeku svijet na dlanu, a nekad nezamislivu količinu znanja nosi u džepu, no te činjenice ne osiguravaju točnost informacija koje čovjek prima, kao ni točnost njihova izraza. Suvremeni mediji svoju uspješnost grade na brzini dostavljanja informacija krajnjem korisniku pa je normativna točnost objave često zapostavljena u korist brzine. Svijet je postao globalno selo i količina informacija koja u svakom trenutku struji svijetom je nemjerljivo velika, pa svake sekunde svakoga dana nove vijesti zamjenjuju stare. Za opstanak u takvom prostoru potrebno je biti prvi koji će vijest plasirati javnosti. Internet je promijenio način na koji ljudi komuniciraju međusobno, a time je promijenio i način na koji ljudi konzumiraju ponuđeni sadržaj. Mnoga su jezična istraživanja potaknuta upravo utjecajem interneta na standardni hrvatski jezik, pa će se tako i ovaj rad baviti suvremenim medijima i statusom hrvatskog standardnog jezika u njima. Suvremene je medije teško jednoznačno definirati, budući da su mediji koje danas smatramo zastarjelima nekad smatrani suvremenima, pa se za potrebe ovoga rada suvremenim medijima smatraju informativni internetski portali. Hrvatski standardni jezik jedan je od idioma hrvatskog jezika, a razlikuje se od dijalekata i lokalnih govora time što ga odlikuju: „autonomnost, svjesna normiranost, višefunkcionalnost, stabilnost u prostoru i elastična stabilnost u vremenu“ (Frančić, Hudeček, Mihaljević 2006: 22). Standardni je jezik dakle konstanta koja nije toliko sklona promjenama kao primjerice žargon, koji Bugarski (2006) u svojoj lingvističkoj studiji istoga naziva definira kao: „... svaki neformalni i pretežno govorni varijetet nekog jezika koji služi za identifikaciju i komunikaciju unutar neke društveno određene grupe – po profesiji, socijalnom statusu, uzrastu i slično – čije članove povezuje zajednički interes ili način života, a koja uz to može biti i teritorijalno omeđena.“ Žargon je podložan promjenama zbog toga što ga određuje način života određene skupine, ako se način života promijenio, promijenio se i način komuniciranja, odnosno žargon. Polifunkcionalnost standardnog jezika također je jedna od odlika koje je potrebno razumjeti kako bi se moglo govoriti o odnosu suvremenih medija i standardnog jezika. Hrvatski standardni jezik sadrži pet funkcionalnih stilova, a to su razgovorni, administrativni, znanstveni, književno-umjetnički i novinski, odnosno publicistički stil. Svaki od tih stilova sadrži i svoje podstilove i pravila, a Gojević (2009) ga u svom radu određuje kao: „...stil javne komunikacije koji se ostvaruje u govornome i pisanome mediju i njime se služe novinari i publicisti pišući tekstove za dnevne novine, časopise i ostale tiskovine.

On je najživlji funkcionalni stil, stil u kojem se najbolje pokazuje živost i aktualnost pojedinih jedinica, stil koji normu najbolje ovjerava i najlakše razara.“ Gojević (2009) je tvrdnjom da novinski stil najlakše razara normu izvrsno opisala odnos toga stila i jezične norme, a dokaz tomu naći će se u mnoštvu primjera navedenih u ovome radu.

2. Metodologija

Tema je ovog istraživanja odnos suvremenih medija i jezične norme, odnosno pitanje poštuju li suvremeni mediji jezičnu normu u svojim objavama. Istraživanje se provodi na člancima prikupljenima u razdoblju od veljače 2020. do rujna 2020. Članci su prikupljeni s informativnih mrežnih portala na hrvatskom jeziku, a teme su članaka u rasponu od informativnih do zabavnih. Pretpostavka koja stoji iza istraživanja jest da suvremeni mediji nisu opterećeni strogim poštivanjem jezičnih normi standardnog hrvatskog jezika, iako su pisani novinskim funkcionalnim stilom. Istraživanje će se temeljiti na analiziranju pravopisnih, gramatičkih i prozodijskih pogrešaka. Na kraju će se ponuditi i normativno rješenje pogreške. Budući da neformalna komunikacija i razgovorni stil prevladavaju na društvenim mrežama, objave korisnika tih mreža te komentari neće biti uključeni u istraživanje, već će naglasak biti na tekstovima koji bi trebali biti pisani novinskim stilom. Rad je podijeljen na analizu pogrešaka u tekstovima i analizu pogrešaka u videozapisima. Poticaj ovome radu bila je zasićenost medijskog prostora na internetu člancima koji nisu u skladu s jezičnom normom suvremenog hrvatskog standardnog jezika.

3. Analiza pogrešaka u tekstovima

Portal eMeđimurje lokalni je informativni portal koji donosi vijesti i razonodu stanovnicima Međimurske županije, pa je tako i sadržaj koji portal objavljuje usredotočen na to područje i interese njegovih stanovnika. Pandemija koronavirusa poharala je svijet početkom 2020. godine, pa je tako eMeđimurje 26. veljače objavilo članak¹ u kojem navodi rečenicu: „Zaražen je i brat od mladića koji je jučer imao pozitivan nalaz.“ Prijedlog *od* u ovom je slučaju upotrijebljen za izricanje posvojnosti, što je pogrešno jer u konstrukciji *imenica u nominativu + od + imenica u genitivu*, pojam u genitivu u punom je smislu riječi ono što znači pojam u nominativu,² a *brat* i *mladić* nemaju zajedničko značenje. Primjerice, pravilna upotreba prijedloga *od* u toj konstrukciji bila bi *stijena od čovjeka*, što nosi značenja jakog čovjeka. Način na koji je ta rečenica trebala biti konstruirana jest: „Zaražen je i brat mladića koji je jučer imao pozitivan nalaz.“

Sljedeća pogreška odnosi se na sastavljeno i rastavljeno pisanje. Portal Varaždinske vijesti 19. veljače 2020. objavljuje članak³ u kojem navodi da: „Grad Novi Marof osigurava lap-top svakom novom učeniku Srednje škole Novi Marof.“ Pogreška se dakako odnosi na pisanje riječi laptop, koja označava prijenosno računalo. Riječ je o posuđenici iz engleskog jezika, čiji doslovni prijevod označava predmet koji je položen nekome u krilo. Babić i Moguš (2002) u svom pravopisu navode da je najbolje rješenje ako posuđenicu zamijenimo hrvatskom riječi, ali ako se koristi posuđenica nju valja pisati s obzirom na to je li usvojenica ili nije. Riječi koje je teže usvojiti ili su već usvojenice pišemo kao usvojenice. Dakle *laptop* valja pisati kao usvojenicu, a ne kao polusloženicu, budući da je preuzeta iz engleskog jezika, odnosno riječ je o anglizmu.

29. kolovoza 2020. *Večernji list* objavljuje članak⁴ naslovljen: „Vatreni pristao na dvostruko manju plaću...“. Pogreška se tu nalazi u upotrebi pridjeva dvostruko. Prema Hrvatskom jezičnom portalu, pridjev *dvostruko* znači „koji je velik kao ono s čim se uspoređuje i još toliko“ dakle označava količinu veću od one o kojoj se govori. Pravilno bi bilo upotrijebiti pridjev *upola*, jer se značenja pridjeva *dvostruko* i pridjeva *manju* suprotstavljaju. Ta je sintagma oksimoron, pa se kao takva ne smije nalaziti u novinskom stilu kojim je članak pisan.

¹ <https://emedjimurje.net.hr/vijesti/drustvo/3653243/drugi-slucaj-korone-u-rh-zarazen-je-i-brat-mladica-koji-je-bio-na-utakmici-u-milanu/>

² <http://hjp.znanje.hr/index.php?show=search>

³ <https://www.varazdinske-vijesti.hr/obrazovanje/grad-novi-marof-osigurava-lap-top-svakom-novom-uceniku-srednje-skole-novi-marof-38008/>

⁴ <https://www.vecernji.hr/sport/vatreni-pristao-na-dvostruko-manju-placu-zaradivat-ce-37-milijuna-eura-1427481/komentari#komentiraj>

Članku je prvi puta pristupljeno 30. kolovoza 2020., a pri drugom pristupanju 5. rujna 2020. naslov članka je promijenjen, pa je trenutačno dostupna ispravljena inačica naslova. Međutim, kako bi se vidjela izvorna pogreška, preuzeta je snimka zaslona na kojoj je vidljiv originalan naslov (Primjer 1.). Izvorna je pogreška vidljiva i u hipervezi na članak navedenoj u popisu izvora.

Primjer 1.

Večernji list

PRATI

NOVI KLUB

Vatreni pristao na dvostruko manju plaću, zarađivat će 3,7 milijuna eura

Portal tportal.hr objavio je 18. kolovoza 2020. članak⁵ o poznatoj televizijskoj voditeljici Barbari Kolar u kojem su im se potkrale dvije greške. Prva od njih nalazi se u rečenici: „Uz to je poznata 50-godišnjakinja imala dotjeranu bujnu frizuru koji su joj dali dodatnu dozu glamura.“ Problem se nalazi u sročnosti imenice frizura i sintagme „koji su joj dali“ čiji je antecedent imenica *frizura*. Sama sintagma sročna je s imenicom u muškom rodu množine, dok je imenica frizura u ženskom rodu jednine. Ispravno bi bilo napisati: „... imala dotjeranu bujnu frizuru koja joj je dala dodatnu dozu glamura. Sljedeća greška u navedenom članku tiče se uporabe posuđenica. Anglizam *styling* dio je žargona modnog svijeta, a upotrijebljen je u rečenici: „Za Barabarin je staling zaslužna domaća dizajnerica Nataša Svekler, kojoj je voditeljica zahvalila u opisu.“ Vlastito ime Barbara napisano je krivo, no to možemo smatrati zatipkom, dok je imenica *styling* napisana prilagođeno hrvatskom standardnom jeziku. Ukoliko za riječ postoji dobra zamjena u hrvatskom jeziku, bolje je upotrijebiti hrvatsku riječ, no pri pisanju posuđenica valja obratiti pozornost na stupanj usvojenosti. *Styling* možemo definirati kao usvojenicu jer ima široku uporabu u javnosti, no ako ga definiramo kao takvu riječ, potrebno ju je pisati u izvornom obliku, dakle *styling*, a ne *stajling*, a taj je oblik naveden i na Hrvatskom jezičnom portalu.

⁵ <https://www.tportal.hr/lifestyle/clanak/barbara-kolar-svoju-je-nikad-vitkiju-figuru-istaknula-pripijenim-kombinezonom-20200818>

Članak⁶ objavljen na Dalmatinskom portalu 16. kolovoza sljedeći je koji uzimamo u obzir pri ovom istraživanju jer je izvorna inačica članka naslovljena rečenicom „Nina Badrić u društvu s Vilija Beroša.“ Postoje dva načina na koje možemo analizirati ovu rečenicu. Prvi je upotreba prijedloga *s*. Prijedlog *s*, odnosno *sa*, prema Hrvatskoj gramatici (2005) slaže se s instrumentalom kada odgovara na pitanje s kim, s čim. Prema tome navodu, rečenica bi trebala glasiti „Nina Badrić u društvu s Vilijem Berošom“, ako slijedimo pravila o deklinaciji muških imena, svaka se riječ zasebno sklanja. Drugi pristup pogrešci je također vezan uz prijedlog *s*, ali ne uz način njegove upotrebe, već uz potrebu upotrebe. Maknemo li prijedlog *s*, rečenica postaje gramatički ispravna, jer je sintagma *u društvu* sročna s genitivom, a osobno ime u nastavku je u genitivu. Ta je pogreška također ispravljena od prvog pristupanja članku, pa se prilaže Primjer 2. na kojoj je vidljiv originalan oblik naslova.

Primjer 2.

Slobodna Dalmacija jedan je od portala koji su na društvenim mrežama zloglasni zbog pogrešaka u jezičnoj uporabi, a jedna je od takvih pogrešaka svakako pleonazam koji je moguće naći u članku⁷ objavljenom 16. srpnja 2020. Pleonazam jest: „Svadbena vjenčanje koje se održalo...“. Vjenčanje HJP definira kao čin sklapanja braka,⁸ a svadbu definira kao veselje prigodom vjenčanja. *Svadbena* je pridjev izveden od imenice *svadba*, dakle ima značenje onoga što se ima obilježja svadbe. Prema tome možemo zaključiti da je riječ o očitom pleonazmu.

⁶ <https://dalmatinskiportal.hr/zivot/nina-badric-u-drustvu-s-vilija-berosa/72689>

⁷ <https://slobodnadalmacija.hr/split/zeljka-karin-o-posljedicama-korona-vjencanja-u-restoranu-aria-u-koteksu-pozitivno-je-18-uzvanika-i-10-njihovih-kontaktata-koji-nisu-bili-na-svadbi-1031781>

⁸ <http://hjp.znanje.hr/>

Pleonazam je suvišno gomilanje istoznačnih riječi,⁹ te se ne bi trebao naći u tekstovima pisanim novinskim stilom.

Korištenje pleonazma jedna je od najčešćih pogrešaka u novinskom stilu, pa je tako pleonazam pronašao svoje mjesto u naslovu još jednog članka¹⁰ objavljenog na portalu Slobodna Dalmacija 1. srpnja 2020. Izvorni naslov glasio je: „Imamo 5000 tisuća mrtvih...“ pri čemu je broj pet tisuća napisan brojem, a zatim je ponovljen slovima. Jasno je da se u ovom primjeru valja odlučiti hoćemo li broj pet tisuća pisati brojem ili slovima. Nakon komentara javnosti na netočnost naslova, Slobodna Dalmacija prepravila je naslov pa se izvornik tako više ne može naći na njihovoj stranici. Izvorni naslov nalazi se u Primjeru 3.

Primjer 3.

Sljedeći pleonazam, koji je jedan od najčešćih primjera upotrebe pleonazma, jest pridjev *najoptimalniji* koji je pronađen u članku¹¹ Hrvatske radiotelevizije. U rečenici „...odredit ćemo kraj epidemije kada za to bude najoptimalnije...“. Najoptimalnije je pleonazam zato što predmetak *naj* u kombinaciji s komparativom pridjeva čini superlativ pridjeva, dakle maksimalan stupanj stupnjevanja pridjeva, a pridjev *optimalno* ne može se stupnjevati jer već nosi značenje na najprihvatljiviji način.¹²

⁹<http://hjp.znanje.hr/>

¹⁰ <https://slobodnadalmacija.hr/vijesti/svijet/imamo-5000-tisuca-mrtvih-a-vi-kazete-da-je-borba-protiv-korone-uspjesna-svedani-izgubili-povjerenje-u-postupanje-vlasti-u-borbi-s-virusom-1029863>

¹¹ <https://vijesti.hrt.hr/621397/beros-u-dnevniku-kraj-epidemije-koronavirusa-kada-za-to-bude-najoptimalnije>

¹² <http://hjp.znanje.hr/>

Stupnjevanje pridjeva napravilo je pomutnju i na portalu Jutarnjeg lista na kojem je 8. svibnja 2020. objavljen članak¹³ naslovljen: „BRAC ĆE ZBOG POVEĆANJA BROJA ZARAŽENIH VJEROJATNO VRATITI STROŽIJE MJERE OD PRIJE 27. TRAVNJA Evo kome će se dozvoliti kretanje“. Upotreba velikih slova karakteristična je za novinski stil zbog privlačenja pozornosti i pojačavanja željenog dojma, no komparacija pridjeva *strog* je pogrešna. Komparativ pridjeva *strog* jest *stroži*, odnosno ako je riječ o sintagmi *stroge mjere*, komparativ glasi *strože mjere*. U *Hrvatskoj gramatici* (2005) navodi se primjer *strog – stroži*: „Nastavak -i. Pridjevi čija osnova završava na nenepčani suglasnik osim na r imaju pred nastavkom -i jotiranu osnovu. Oni kojima osnova završava na nepčani suglasnik ili na -r nemaju jotiranu osnovu. Taj nastavak imaju tri skupine pridjeva.“ Kao drugu skupinu pridjeva s tim nastavkom navode:“ b. Neki jednosložni pridjevi s kratkim slogom, i to:

dug – duži, mrk – mrči, strog – stroži...“

Poslovni.hr također je jedan od portala kojem se potkrala greška u naslovu članka¹⁴ o hrvatskoj politici. Naslov glasi: „Plenković već ima vladu? Dobio podršku manjina, HNS-a i Reformisti-a“. U tom je naslovu ispravno deklinirana kratica HNS, ali pogrešno je deklinirano ime stranke Reformisti. Razlika u deklinaciji tih dviju riječi jest to što je HNS kratica, pa se deklinira prema pravilu: „Ako se sve jedinice kratice pišu velikim početnim slovima, između osnove i nastavka stavlja se crtica: MIORH-a, KIC-a, SKUC-a, EU ROKAZ-a, VONS-a, U N ICEF-a, CIA-e itd. (Anić, Silić 2001). No, Reformisti nije kratica već je ime stranke, a kao takvo tretira se kao osobno ime. Pri deklinaciji osobnog imena nije potrebno odvajati osnovu od nastavka spojnicom, već se nastavak mijenja ovisno o padežu. Dakle, pravilno bi bilo napisati kako je dobio podršku *Reformista*.

Dnevnik.hr portal je na koji se mnogi oslanjaju za najtočnije i najbrže vijesti, no i na tom portalu mogu se naći greške. U članku¹⁵ objavljenom 31. svibnja 2020. više je puta upotrijebljena riječ *smjer*, no korišten je dvoglasnik *ije*, umjesto *je*, dakle *smijer*, a ne *smjer*. Budući da je zajednica na društvenim mrežama burno reagirala i na tu pogrešku, Dnevnik.hr ispravio je grešku pa je tako na hipervezi članka dostupna točna inačica, dok je izvorna prikazana na Primjeru 4. Izbor između *-ije-* i *-je-* mnogim je govornicima hrvatskog jezika problem, no ispravno se korištenje može lako provjeriti u pravopisnim rječnicima. Pravopis

¹³ <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/brac-ce-zbog-povecanja-broja-zarazenih-vjerojatno-vratiti-strozije-mjere-od-prije-27-travnja-evo-kome-ce-se-dozvoliti-kretanje-10287331>

¹⁴ <https://www.poslovni.hr/hrvatska/plenkovic-vec-ima-vladu-dobio-podrsku-manjina-hns-a-i-reformisti-a-4240326>

¹⁵ <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/vozaci-oprez-na-a1-velika-kolona-izmedju-karlovca-i-jastrebarskog-u-smijeru-zagreba---607453.html>

Matrice hrvatske (2007) navodi: „U pojedinim se skupinama i oblicima riječi dugi refleks jata bilježi s je

1. u glagola i imenica s korijenskim morfemima -mjer-, -mjest-, -sjed-:

smjer, zamjerati, zamjeranje, premještati, premještanje, zasjedati, zasjedanje“.

Primjer 4.

U ovo istraživanje nisu bile uključene pogreške poput zatipaka jer tu nije riječ o pravopisnim ili gramatičkim pogreškama ili jezičnom neznanju, već su smatrane nenamjernim greškama nastalim zbog brzine i konkurentnosti u svijetu medija.

4. Društvene mreže kao suvremeni mediji

Društvene mreže čine velik dio života i kulture suvremenog stanovništva. Koriste se za informiranje, zabavu, povezivanje s prijateljima i postale su dio svakodnevnice. Gotovo svim člancima upotrijebljenima u ovom istraživanju pristupljeno je preko društvene mreže Facebook, jer se svi navedeni portali na njoj oglašavaju i dijele članke s korisnicima. Društvene mreže mnogi smatraju zaglupljujućima, no na njima se mogu pronaći razne zajednice, pa tako i zajednica ljubitelja hrvatskog jezika. Jedna od najpopularnijih Facebook stranica koja okuplja zaljubljenike u jezik i usko je vezana uz temu ovog rada jest @TijedanPoluPismenosti. Ta stranica na Facebooku ima preko 52 tisuće pratitelja, i nešto više od 51 tisuće oznaka „sviđa mi se“. Riječ je o stranici koja, na zabavan način, prikazuje jezične pogreške pronađene na različitim mjestima, nalazile se one na društvenim mrežama ili ne. Sve su fotografije u ovome radu preuzete s navedene stranice. Utjecaj pratitelja stranice vidljiv je i u ovom radu, jer su članci koji su navedeni kao ispravljani, ispravljani zato što se na portale vršio pritisak od strane javnosti. Pratitelji su te stranice ismijavali portale zbog pogrešaka, pa su portali reagirali i te pogreške ispravili, pridonijevši kulturi pravilnog korištenja jezika u medijima. Ovo nije jedina stranica takvog karaktera na Facebooku, ni na ostalim društvenim mrežama već je odabrana zbog svoje popularnosti i dosega publike preko više različitih platformi, poput Instagrama i Twittera. Mladi u Hrvatskoj provode mnogo vremena na društvenim mrežama pa je pozitivno što na njima postoje i takve stranice koje približavaju jezik onima koji misle da se jezik njih ne tiče jer se njime ne bave profesionalno. Važno je, osobito kod mlađih govornika, osvijestiti situacije koje zahtijevaju upotrebu standardnoga jezika, čemu takve stranice zasigurno doprinose.

5. Razlozi jezičnih pogrešaka u suvremenim medijima

U ovom su radu prikazane mnoge pogreške pronađene u suvremenim medijima, no ostaje pitanje zbog čega je do tih pogrešaka došlo. Dva su glavna razloga: brzina i nedostatak lektora. Gordana Vilović s Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu za portal Global.hr govori: „U tradicionalnom, kao i *online* novinarstvu, vidljiv je manjak stručnih osoba koje pomažu novinarima. Do srozavanja pismenosti došlo je u trenutku kada su vrhunski poznavatelji publicističkog stila otpušteni, nažalost, zbog manjka novca”.¹⁶ Lektori i redaktori obično su ljudi u čije ruke članak nakon pisanja prvo odlazi. Oni su kvalificirani kadar koji sprječava da greške poput navedenih u ovom radu dospiju u medijski prostor. Kao što je već navedeno, brzina je također važan činitelj, zbog toga što je suvremeni medijski prostor prezasićen portalima, informacijama i vijestima, a novac se zarađuje brojem klikova. Što je više klikova, portal je zaradio više novca. Da bi se dobilo što više posjeta na stranicu, odnosno klikova, valja biti prvi koji vijest plasira u medijski prostor. Ljudi će otvoriti članak ako ih tema zanima, i ako ga nisu ranije vidjeli. Što više vremena prođe, manja je mogućnost da će vijest u članku biti nova čitatelju, pa je time manja mogućnost da će čitatelj otvoriti upravo taj članak i podariti mu svoj klik. Nedostatak vremena za kvalitetnu obradu teksta ne može biti jedini problem, pa tako lektorica Snježana Višnjić s portala Global.hr kaže: „Mnogi urednici i menadžeri na neki su način zaključili da ljudi vole da im se obraća ‘jezikom kojim govore’, a nitko se ne pita tko tako govori. Kako govore čakavci, kajkavci, neobrazovani...”¹⁷ Pogrešno je misliti da je nepotrebno da mediji koriste standardni hrvatski jezik, zbog toga što je uloga medija i da educira stanovništvo, a ne samo da ga informira. Gojević (2009) u svom radu navodi: „Zadaća im je da obavještavaju o suvremenim zbivanjima, da šire učenje o društvu, kulturi, politici, vjeri, da rade na pridobivanju ljudi za kakvu djelatnost, da prosvjeđuju i poučavaju te da odgajaju i zabavljaju.“ Članak na portalu Global.hr iz veljače je 2017., dakle oslikava situaciju od prije tri godine, a situacija se samo pogoršala. Mnogi portali ni ne zapošljavaju novinare, već honorarne zaposlenike, a u grupama za traženje studentskih poslova ima mnogo upravo takvih ponuda. Afiniteti svakog pojedinca i njihovi karijerni izbori svakako su osobna stvar, no razina pismenosti i znanje jezika trebalo bi biti kriterij pri zapošljavanju. Mnogima su mediji jedina referentna točka na korištenje hrvatskog standardnog jezika pa se ne može očekivati da će stanovništvo znati pravilno koristiti jezik, ako ga se pravilno ne koristi u medijima.

¹⁶ <https://www.globalnovine.eu/kultura/jezik-pogrske-nas-bodu-u-oci-ali-mediji-vise-nezele-placati-lektore/>

¹⁷ <https://www.globalnovine.eu/kultura/jezik-pogrske-nas-bodu-u-oci-ali-mediji-vise-nezele-placati-lektore/>

6. Zaključak

Suvremeni mediji imaju ulogu u oblikovanju jezika, pa je zbog toga važno da se služe hrvatskim standardnim jezikom. U ovom su radu prikazani rezultati istraživanja koje je provedeno od veljače 2020. do rujna 2020. Svrha istraživanja bila je prikazati najčešće jezične pogreške pronađene na informativnim portalima na hrvatskom jeziku. Najčešće pronađene pogreške bile su pravopisne, a slijedile su ih gramatičke i stilske. Najčešće pogreške, koje su prikazane i u ovom radu, bile su pisanje skupova *-ije* i *-je*, upotreba pleonazama i oksimorona, upotreba prijedloga s padežima, sročnost glagola i imenice ili pridjeva i imenice te pogreške pri komparaciji pridjeva. Suvremeni mediji važan su dio svakodnevnog života suvremenog čovjeka, pa je tako način na koji koriste jezik važan zbog edukativne funkcije koju publicistički stil ima. Društvene mreže ubrzale su dolazak informacija do čitatelja, ali su narušile kvalitetu prijenosa informacija. Nedostatak lektora i potreba za brzinom također su pridonijeli degradaciji standarda korištenja standardnog hrvatskog jezika u medijima. Uloga društvenih mreža u oblikovanju načina na koji šira javnost percipira jezik važna je zbog toga što većina ljudi provodi mnogo vremena na društvenim mrežama te je to najlakši način na koji se može doprijeti do stanovništva. Razlozi za trenutačnu situaciju u medijskom prostoru jesu nedostatak vremena zbog konkurentne okoline i nedostatak kvalitetnog kadra poput lektora i redaktora. Početna teza da suvremeni mediji nisu opterećeni poštivanjem jezične norme pokazala se točnom, no pokazalo se da korisnici društvenih mreža ipak brinu o korištenju jezika, te se intervencijom tih korisnika može mijenjati medijski prostor.

7. Literatura

1. Anić, Vladimir; Silić, Josip 2001. *Pravopis hrvatskoga jezika*, Novi Liber, Školska knjiga, Zagreb.
2. Babić, Stjepan; Moguš, Milan 2002. *Hrvatski pravopis*, Školska knjiga, Zagreb.
3. Barić, Eugenija i dr. 2005. *Hrvatska gramatika*, Školska knjiga, Zagreb.
4. Badurina, Lada; Marković, Ivan; Mićanović, Krešimir 2007. *Hrvatski pravopis*, Matica hrvatska, Zagreb.
5. Bugarski, Ranko 2006. *Žargon, XX vek*, Beograd.
6. Frančić, Anđela; Hudeček, Lana; Mihaljević, Milica 2006. *Normativnost i višefunkcionalnost u hrvatskome standardnom jeziku*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb.
7. Gojević, Mirta 2009. „Publicistički stil“, *Hrvatistika*, 3 (3), 23–30.
8. <http://hjp.znanje.hr/>

8. Izvori

1. <https://www.varazdinske-vijesti.hr/obrazovanje/grad-novi-marof-osigurava-lap-top-svakom-novom-uceniku-srednje-skole-novi-marof-38008/>
2. <https://emedjimurje.net.hr/vijesti/drustvo/3653243/drugi-slucaj-korone-u-rh-zarazen-je-i-brat-mladica-koji-je-bio-na-utakmici-u-milanu/>
3. <https://www.mnovine.hr/hrvatska/u-hrvatskoj-zabiljezeno-pet-slucajeva-zaraze-koronavirusom/>
4. <https://www.vecernji.hr/sport/vatreni-pristao-na-dvostruko-manju-placu-zaradivace-37-milijuna-eura-1427481/komentari#komentiraj>
5. <https://www.tportal.hr/lifestyle/clanak/barbara-kolar-svoju-je-nikad-vitkiju-figuru-istaknula-pripijenim-kombinezonom-20200818>
6. <https://dalmatinskiportal.hr/zivot/nina-badric-u-drustvu-s-vilija-berosa/72689>
7. <https://slobodnadalmacija.hr/split/zeljka-karin-o-posljedicama-korona-vjencanja-u-restoranu-aria-u-koteksu-pozitivno-je-18-uzvanika-i-10-njihovih-kontakata-koji-nisu-bili-na-svadbi-1031781>
8. <https://www.poslovni.hr/hrvatska/plenkovic-vec-ima-vladu-dobio-podrsku-manjina-hns-a-i-reformisti-a-4240326>

9. <https://vijesti.hrt.hr/621397/beros-u-dnevniku-kraj-epidemije-koronavirusa-kada-za-to-bude-najoptimalnije>
10. <https://slobodnadalmacija.hr/vijesti/svijet/imamo-5000-tisuca-mrtvih-a-vi-kazete-da-je-borba-protiv-korone-uspjesna-svedani-izgubili-povjerenje-u-postupanje-vlasti-u-borbi-s-virusom-1029863>
11. <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/vozaci-oprez-na-a1-velika-kolona-izmedju-karlovc-a-i-jastrebarskog-u-smijeru-zagreba---607453.html>
12. <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/brac-ce-zbog-povecanja-broja-zarazenih-vjerojatno-vratiti-strozije-mjere-od-prije-27-travnja-evo-kome-ce-se-dozvoliti-kretanje-10287331>
13. <https://www.globalnovine.eu/kultura/jezik-pogrske-nas-bodu-u-oci-ali-mediji-vise-nezele-placati-lektore/>